

យែងការមេ វិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Agricultural Sector Master Plan 2030

“ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០”

- Strategic Framework for Agricultural Sector Development toward 2030 -

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries

February, 2020

មាតិកាផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យកសិកម្ម

AGRICULTURAL SECTOR MASTER PLAN STRUCTURE

ផ្នែកទី ១ (Part 1)

១. សេចក្តីផ្តើម (Introduction)

២. ស្ថានភាពវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years)

៣. បញ្ហាប្រឈម និងការលាន់ឱកាស (Challenges and Opportunities)

៤. និរន្តរភាពវិវឌ្ឍកសិកម្មឆ្ពោះទៅរកឆ្នាំ២០៣០ (Agricultural Trend in 2030)

៥. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន (Conclusion)

ផ្នែកទី ២ (Part 2)

១. ចក្ខុវិស័យ (Vision)

២. គោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ (Development Goal)

៣. គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ (Strategic Objectives)

៤. ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ (Strategy Frameworks)

៥. ផែនការសកម្មភាពវិស័យ (Sub sector plans, Activities: Crops, Livestock, Fisheries and Forestry)

៦. ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Resources)

៧. ការសម្របសម្រួលអនុវត្ត ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ (Implementation Coordination and M&E)

៨. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន (Conclusion)

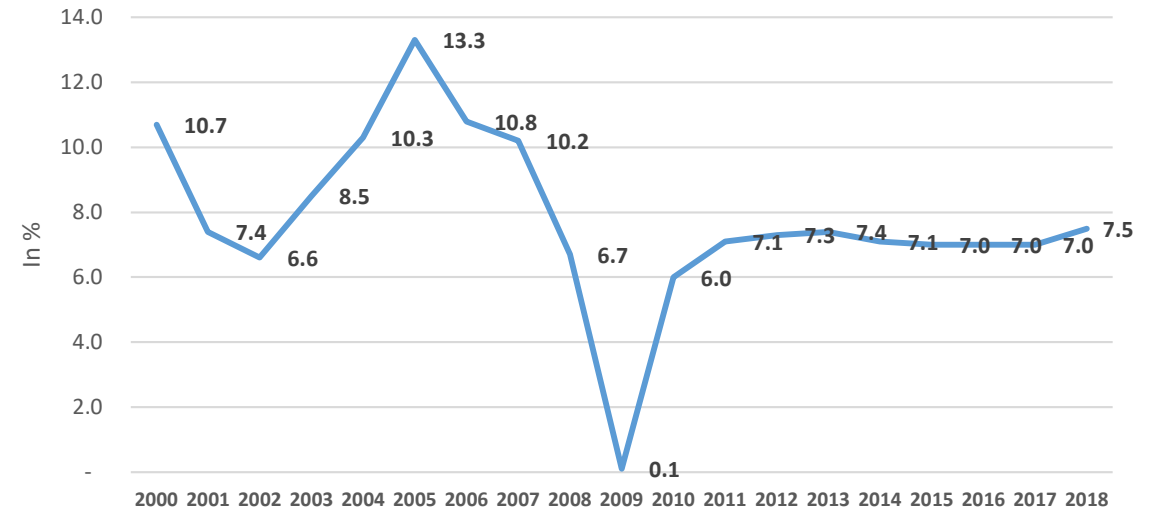
២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years)

កំណើនកសិកម្មមានការប្រែប្រួលជាញឹកញាប់ (The Agricultural Growth Changed from Year to Year)

កំណើនកសិកម្ម Agricultural Growth (%)

GDP Growth (%)

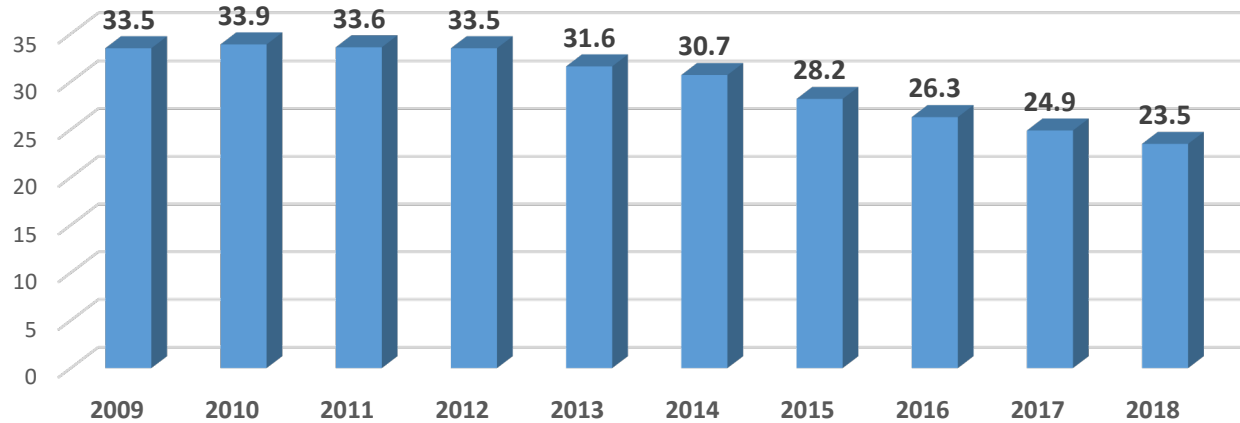

- កំណើននៃវិស័យកសិកម្មមានពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (របបទឹកភ្លៀង រាំងស្ងួត ជំនន់)
- The agricultural growth affected by climate change (drought, flood)
- វិស័យកសិកម្មបានជួយសេដ្ឋកិច្ចក្នុងពេលមានវិបត្តិឆ្នាំ២០០៨ និង២០០៩
- Agricultural sector played an important role during crisis in 2008 and 2009

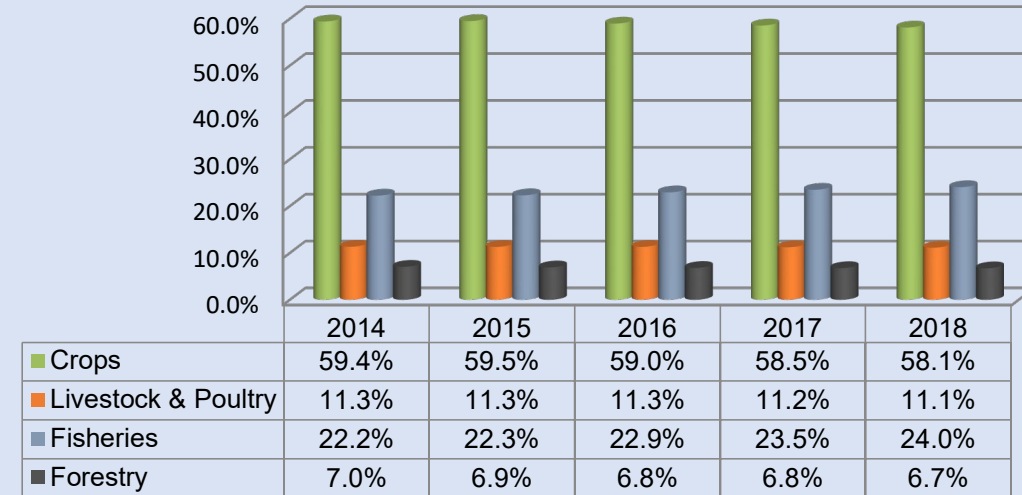
២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years)

ការចូលរួមចំណែក (%) នៃវិស័យកសិកម្មក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិមានបន្តធ្លាក់ចុះ (Share (%) of Agriculture in the GDP Continuous Declined)

Share (%) of Agriculture in the GDP
(Current Price)

Share of Sub-Agriculture Sector in Agriculture

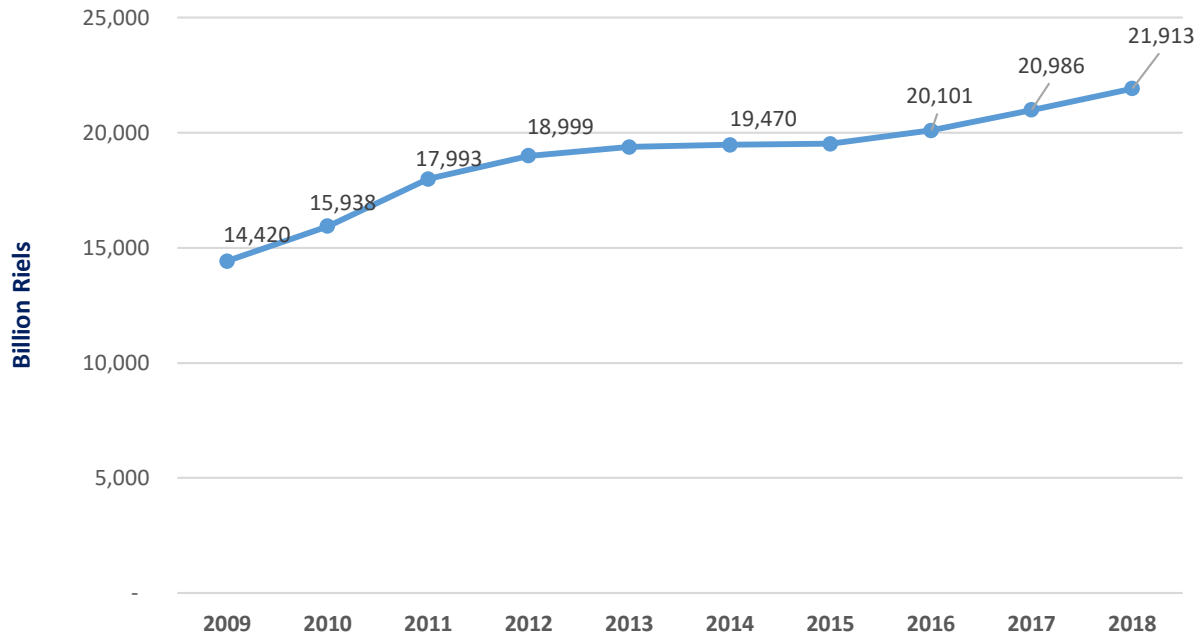

- អាត្រាចូលរួមចំណែកនៃវិស័យកសិកម្មបានថយចុះពី៣៣,៥%មកត្រឹម២៣,៥% រយៈពេល១០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ
(% share of agriculture declined from 33.5% in 2009 to 23.5% in 2018)
- ប៉ុន្តែតម្លៃបន្ថែមកសិកម្មត្រូវតែកើនឡើង (But, GVA increased annually)

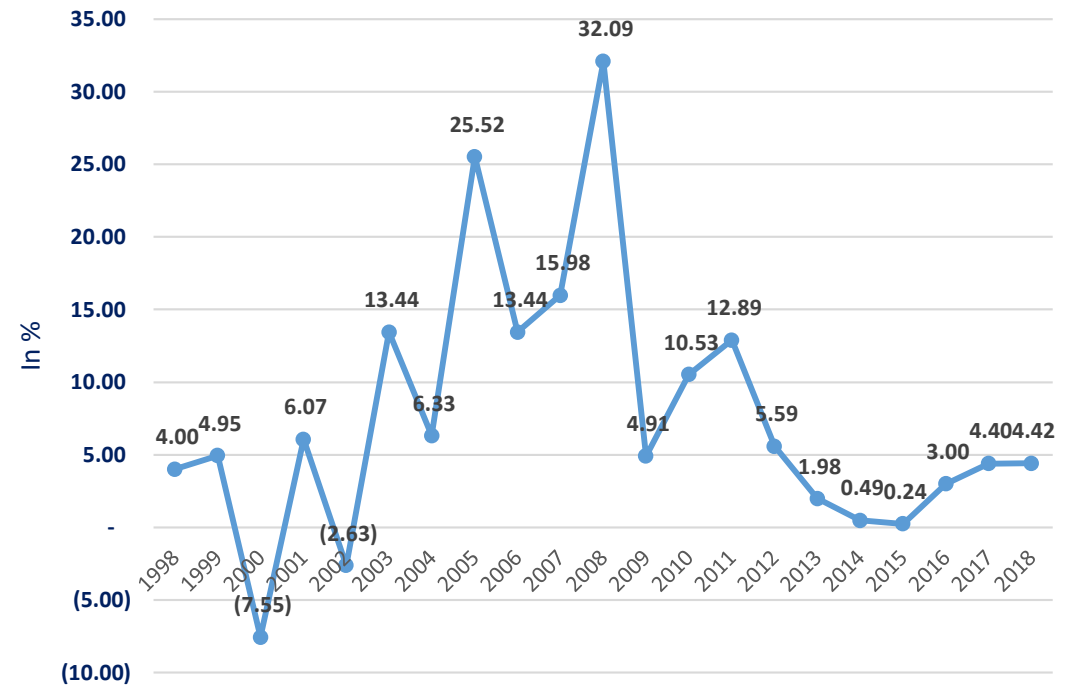
២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years)

តម្លៃបន្ថែមសរុបនៃវិស័យកសិកម្មមានការកើនឡើងជាប្រចាំឆ្នាំ (Gross Value Added for Agriculture Increased from Year to Year)

Gross Value Added for Agriculture, 2009-2018
(In Billion Riels)

Gross Value Added Change (%)

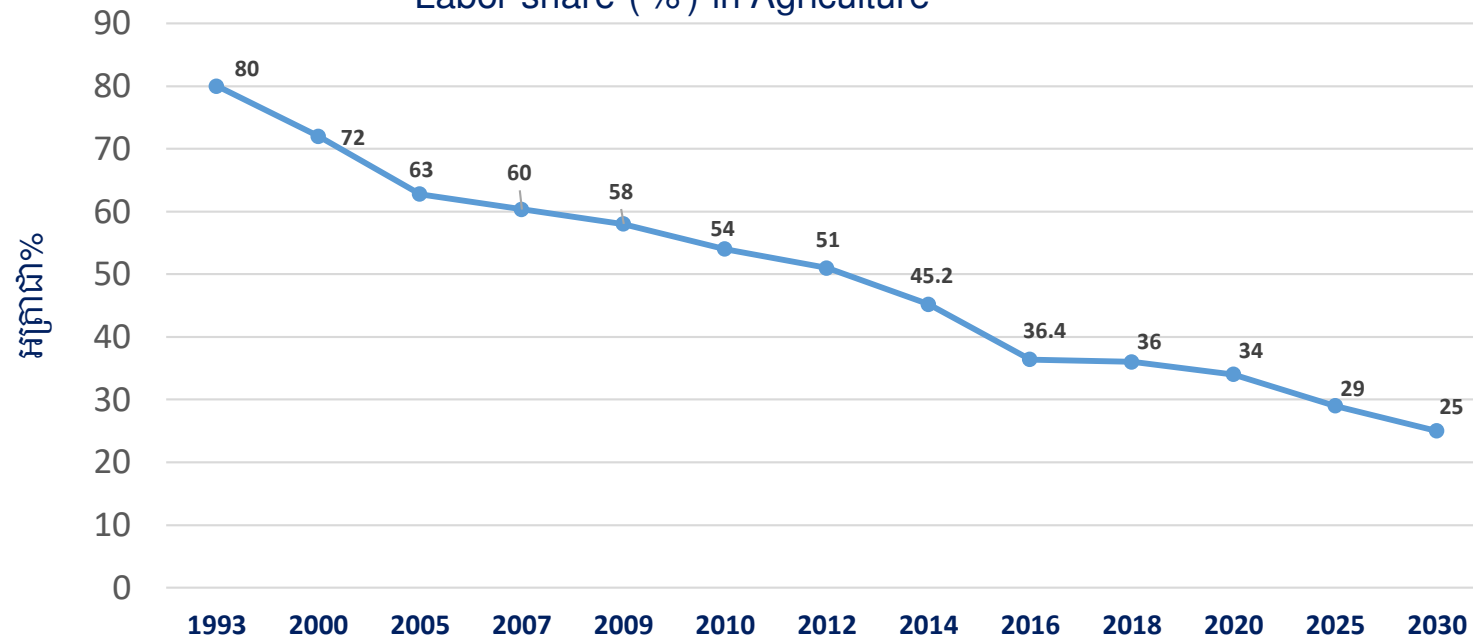

២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years)

ការថយចុះនៃកម្លាំងពលកម្មកសិកម្ម Declined labor force in agriculture

កម្លាំងពលកម្មកសិកម្ម (%) ធៀបនឹងកម្លាំងពលកម្មសរុប

Labor share (%) in Agriculture

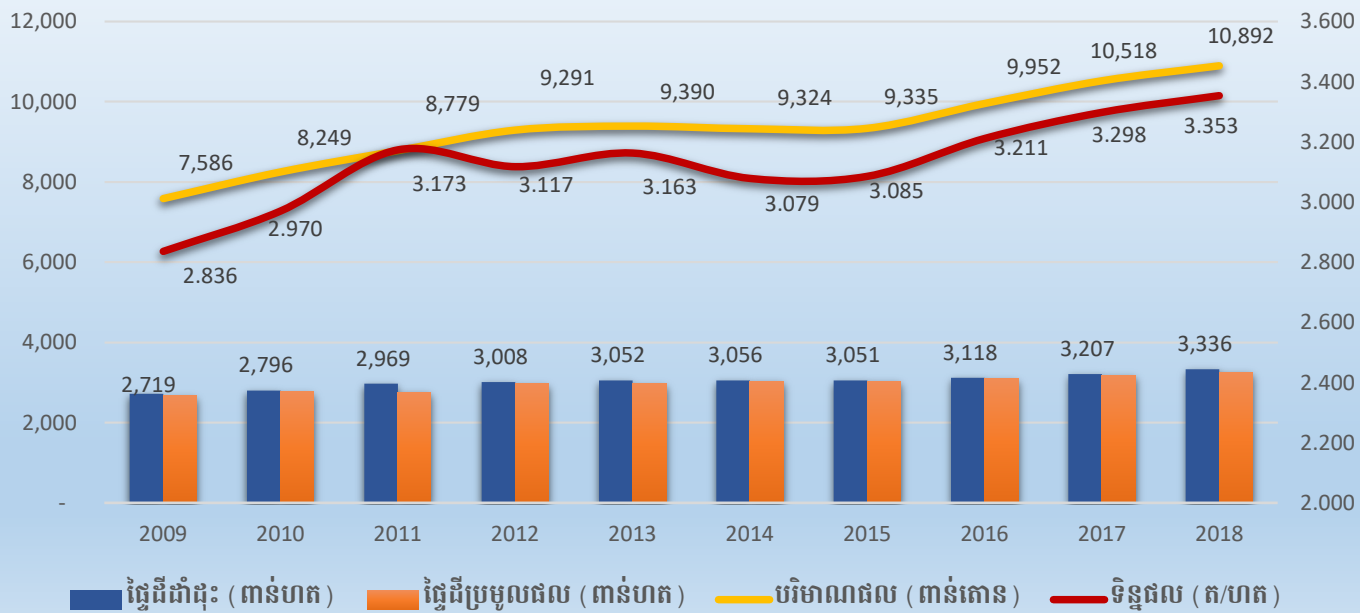

- យន្តបរិយកម្មបានមកជំនួសកង្វះពលកម្មនេះ (Mechanization will be replaced labor shortage)
- ផ្តល់សេវាកម្មដែលសម្រួលដល់ពលកម្មកសិកម្មកាន់តែងាយស្រួល (The agriculture service favorable for agriculture labor)

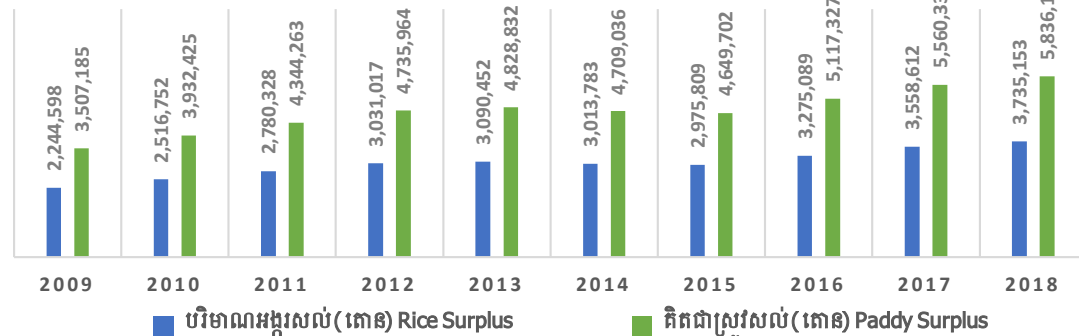

២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years) ផ្នែកដំណាំកសិកម្ម (Crops)

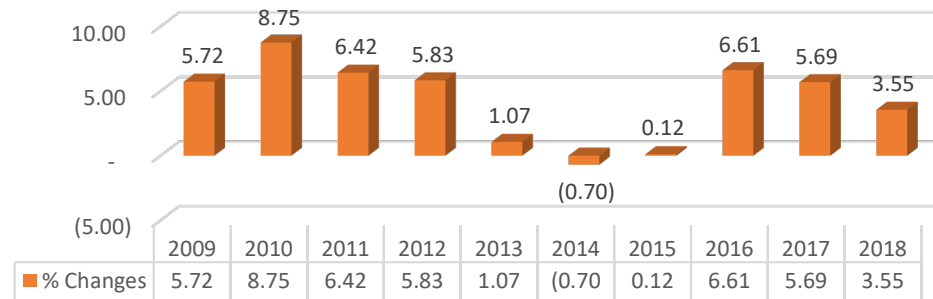
ផលិតកម្មដំណាំស្រូវប្រចាំឆ្នាំ ២០០៩-២០១៨

អតិរេកស្រូវអង្ករពីឆ្នាំ២០០៩ដល់២០១៨ (គិតជាតោន)

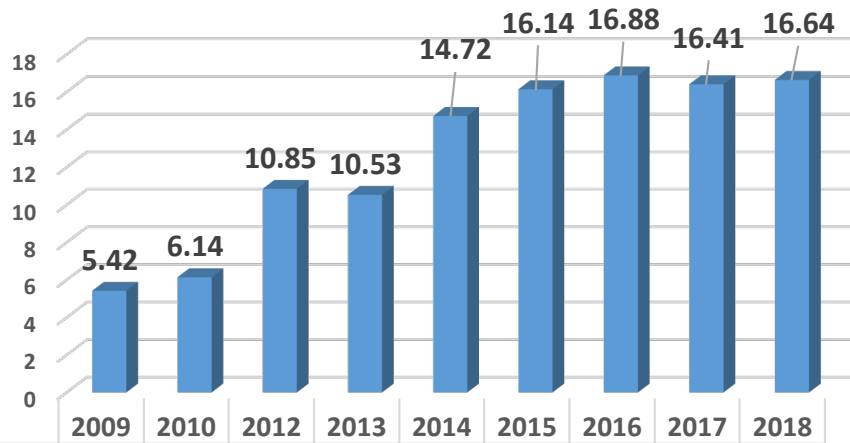
% Changes in Rice Production

- ផលិតផលស្រូវបានកើនឡើងជាមធ្យម៤,៣% ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំកន្លងមក (៧,៥លានតោនឆ្នាំ២០០៩ ដល់១០,៨លានតោនឆ្នាំ២០១៨)
- Average increased paddy rice 4.3% in last 10 years (7.5 million tonne in 2009 to 10.8 million tonne in 2018)
- អតិរេកស្រូវក៏បានកើនឡើងខ្ពស់ម្តងដែរ កើនពី៣,៥លានតោនឆ្នាំ២០០៩ ដល់៥,៨លានតោនឆ្នាំ២០១៨
- The remarkable paddy rice surplus increased from 3.5 million tonne to 5.8 million tonne in 2018)
- ទិន្នផលស្រូវបានកើនពី២,៨៣៦គ.ក្រ ឆ្នាំ២០០៩ ដល់ ៣,៣៥៣គ.ក្រក្នុងមួយហិកតាឆ្នាំ២០១៨
- Paddy rice yield increased from 2.836 kg to 3.353 kg per hectare in 2018

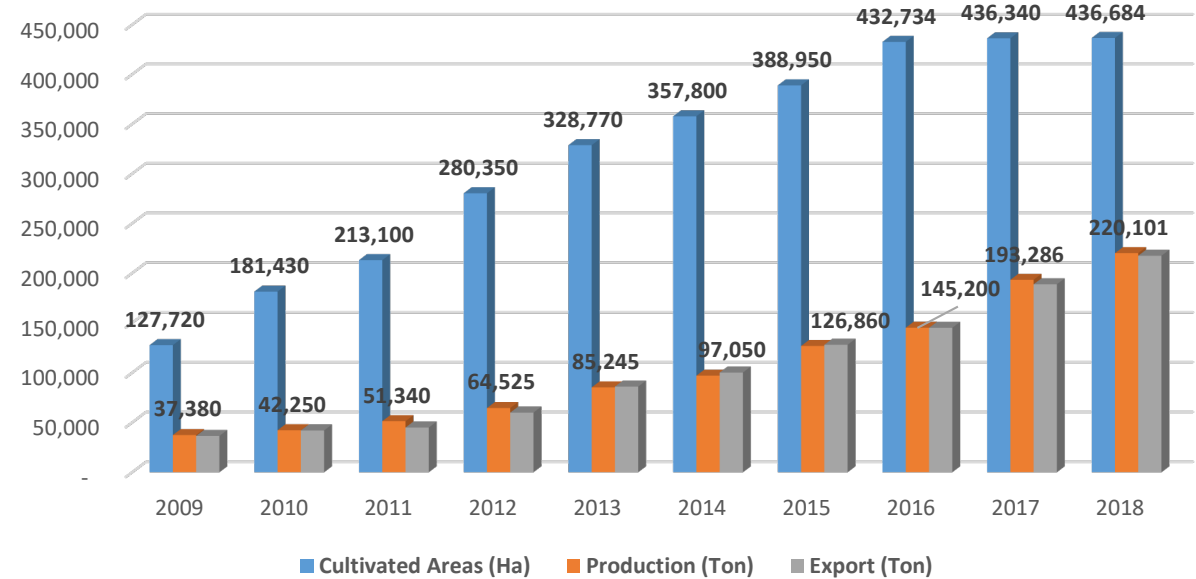
២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years) ផ្នែកដំណាំកសិកម្ម (Crops)

ដំណាំឧស្សាហកម្មមានសន្ទុះកើនឡើងខ្លាំងបំផុត (លានតោន) (Industrial Crops)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
% Changes	5.00	13.28	46.58	20.56	-2.95	39.79	9.65	4.58	-2.78	1.40

ផលិតកម្មដំណាំកៅស៊ូ២០០៩ដល់២០១៨

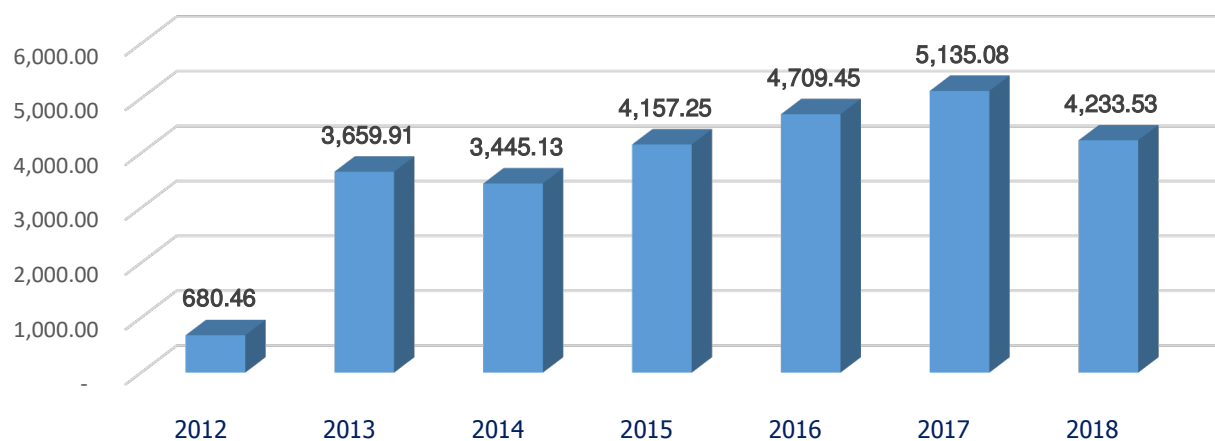
- ដំណាំឧស្សាហកម្មមានសន្ទុះកើនឡើងខ្លាំងបំផុតពីឆ្នាំ២០១៤ ពី១៤,៧២លានតោនឆ្នាំ២០១៤ ដល់១៦,៦៤លានតោនឆ្នាំ២០១៨ (កំណើនមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ១៣,៥%រយៈពេល១០ឆ្នាំកន្លងទៅ)
- The industrial crops are increased from 14.72 million tonne in 2014 to 16.64 million tonne in 2018 (average annual increase 13.5% for last 10 years)
- ផលិតផលកៅស៊ូមានសន្ទុះកើនឡើងខ្លាំងជាងគេបំផុត គឺបានកើនពី១២៧,៧៣៩ហិកតាឆ្នាំ២០០៩ ដល់៤៣៦,៦៨៤ហិកតាឆ្នាំ២០១៨
- The rubber production remarkably increased from 127.7 thousand hectares in 2009 to 436.6 thousand hectares in 2018

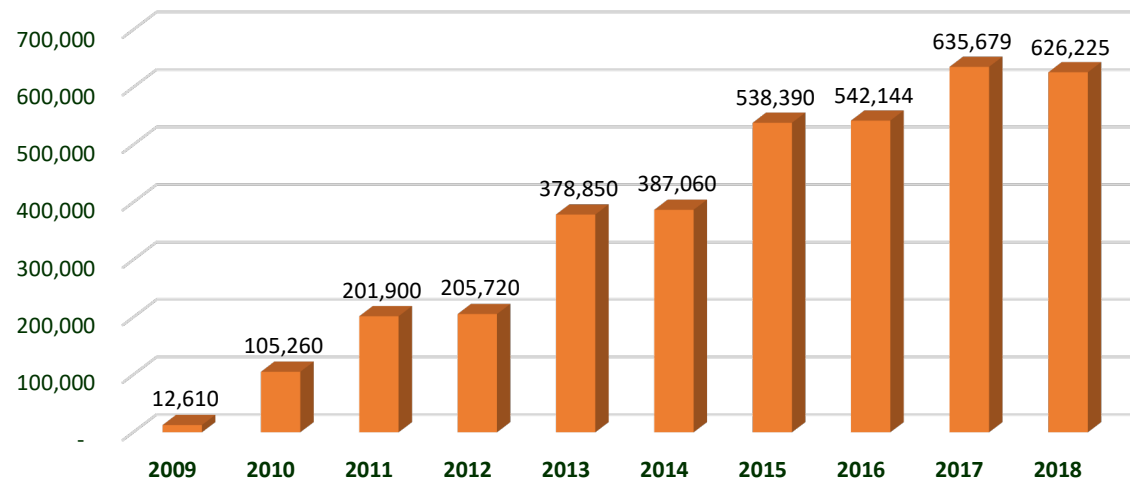
២. ស្ថានភាពវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years) ផ្នែកដំណាំកសិកម្ម (Crops)

ផលិតផលកសិកម្មនាំចេញសរុប (ពាន់តោន)

Agricultural Export 2012-2018 (000'Tons)

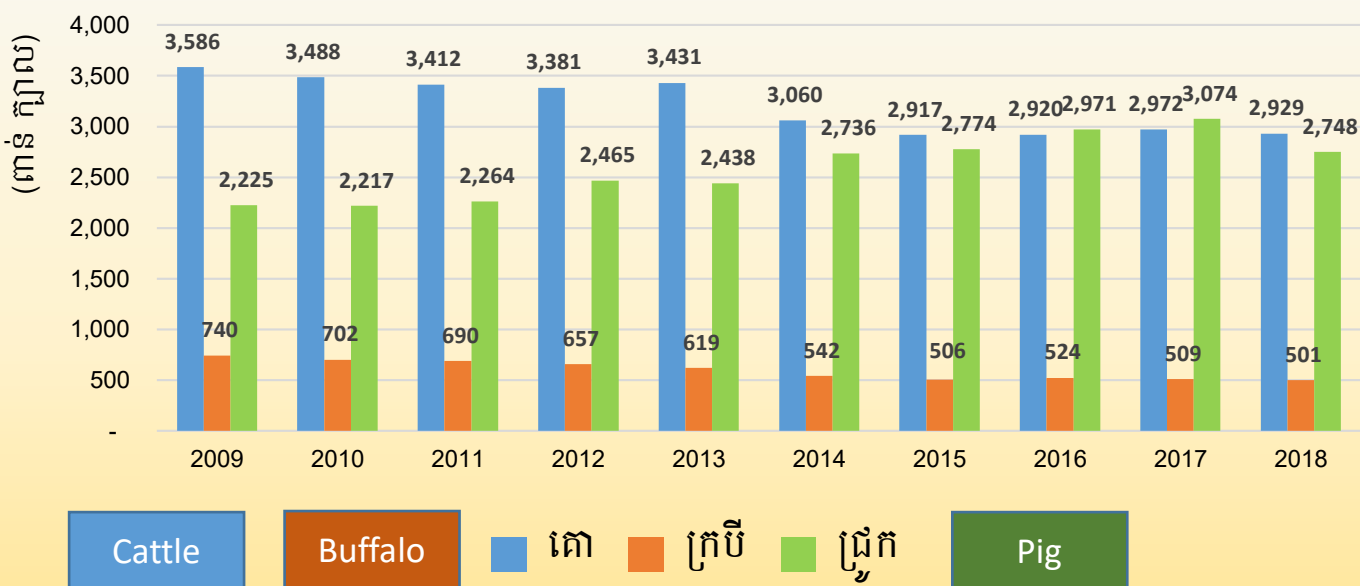
ការនាំចេញអង្ករផ្លូវការ Official Rice Export (mt)

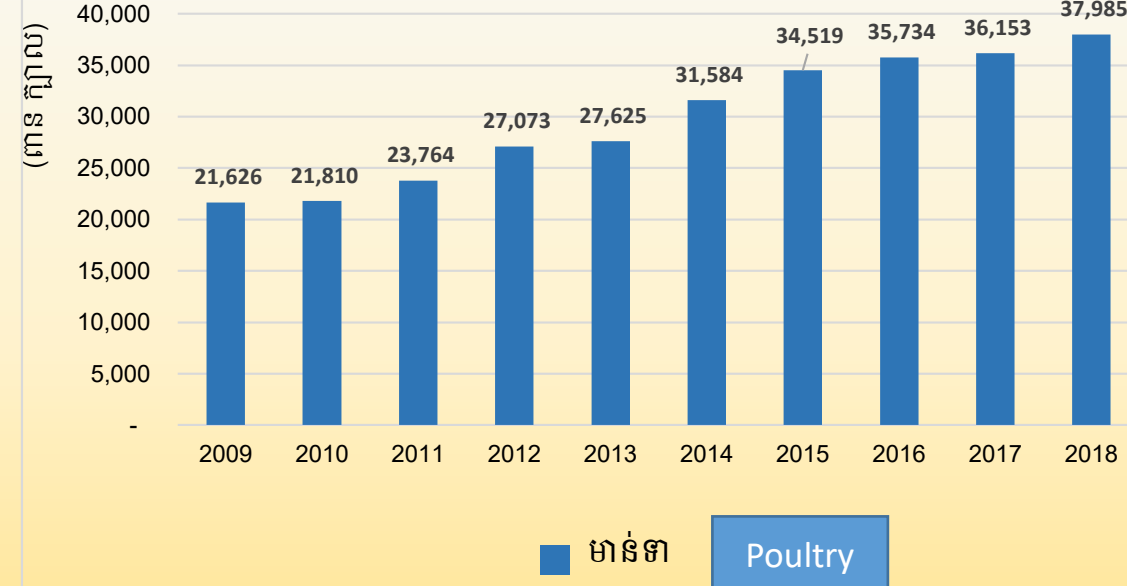
- ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មសរុបបានកើនឡើងខ្លាំងចាប់ពីឆ្នាំ២០១៣គឺពី៣,៦៥លានតោន ដល់៤,២៣លានតោននាឆ្នាំ២០១៨
- The total exportation of agriculture products strongly increased from 3.65 million tonne in 2013 to 4.23 million tonne in 2018
- ការនាំចេញអង្ករផ្លូវការមានសន្ទុះកើនខ្លាំងក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ (កើនឡើងពី១២,៦ពាន់តោននាឆ្នាំ២០០៩ ដល់៦២៦,២ពាន់តោននាឆ្នាំ២០១៨)
- The official exportation of milled rice strongly increased in the last 4 years (increased from 12.6 thousand tonnes in 2009 to 626.2 thousand tonnes in 2018)

២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years) ផ្នែកចិញ្ចឹមសត្វ (Livestock)

ផលិតកម្មសត្វ (លក្ខណៈ: គ្រួសារនិងកសិដ្ឋាន) ឆ្នាំ២០០៩-២០១៨

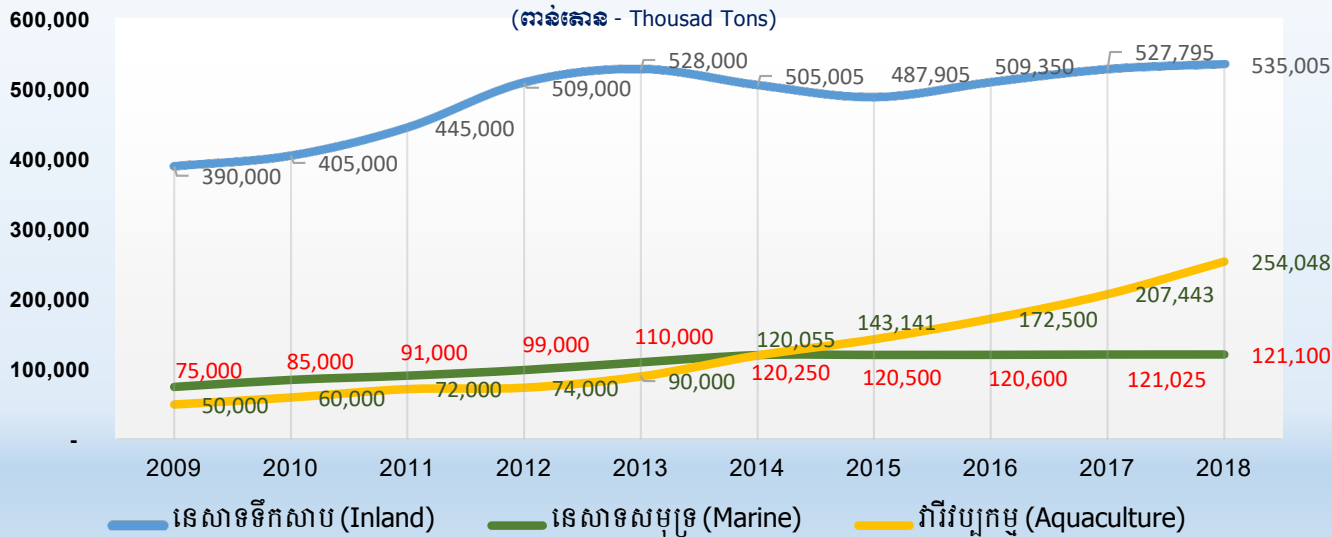
ផលិតកម្មសត្វស្តុប (មាន់ ទា) ជាលក្ខណៈ: គ្រួសារនិងកសិដ្ឋានឆ្នាំ ២០០៩-២០១៨

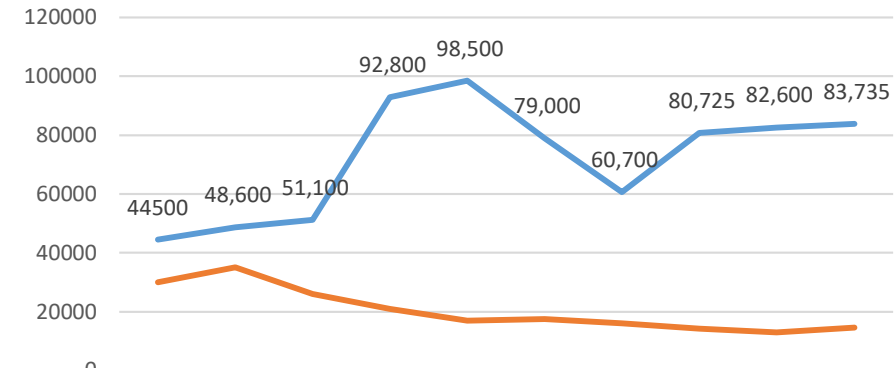
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	មធ្យមភាគ ១០ ឆ្នាំ
ពោ Cattle	3,586,335	3,488,457	3,411,742	3,381,398	3,430,882	3,059,927	2,916,709	2,920,314	2,971,722	2,928,534	-1.59%
ក្របី Buffalo	739,646	702,152	689,913	657,040	619,166	541,859	506,228	523,514	508,656	500,995	-3.82%
ជ្រូក Pig	2,224,595	2,216,881	2,263,780	2,464,901	2,438,204	2,735,717	2,774,364	2,970,620	3,074,283	2,747,855	1.35%
មាន់ទា Poultry	21,625,508	21,810,237	23,763,627	27,073,099	27,624,898	31,583,630	34,519,398	35,733,755	36,152,702	37,985,311	6.20%
សរុប (ក្បាល) Total (Head)	28,176,084	28,217,727	30,129,062	33,576,438	34,113,150	37,921,133	40,716,699	42,148,203	42,707,363	44,162,695	4.85%

២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years) ផ្នែកជលផល (Fisheries)

ផលិតកម្មនេសាទពីឆ្នាំ២០០៩-២០១៨ Fisheries 2009-2018

ការកែច្នៃនិងនាំចេញផលនេសាទ (តោន)

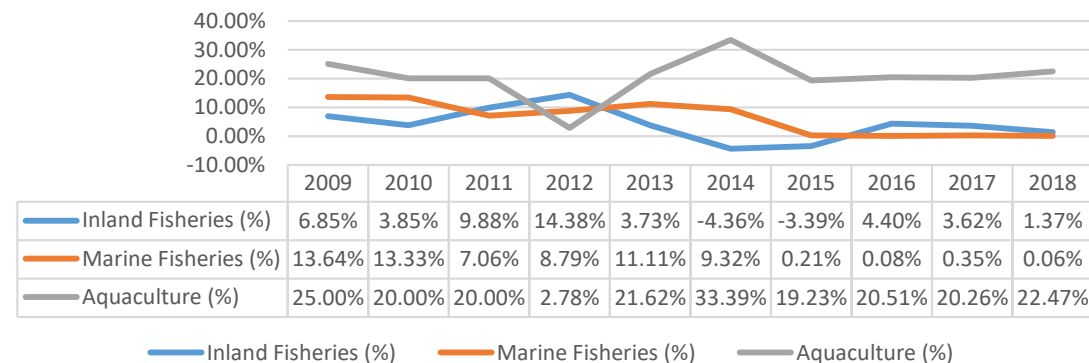

ការកែច្នៃផលនេសាទ (តោន)	44500	48,600	51,100	92,800	98,500	79,000	60,700	80,725	82,600	83,735
ការនាំចេញផលនេសាទ (តោន)	30000	35,000	26,000	21,000	17,000	17,500	16,000	14,300	13,000	14,500

កំណើនជលផលមធ្យមប្រចាំឆ្នាំរយៈពេល១០ឆ្នាំកន្លងទៅមានប្រមាណ ៦,៨៦% ក្នុងនោះ៖
The annual average increase in the last 10 years 6.86% including:

- នេសាទទឹកសាបកើន ៤%
- In land fisheries product increased 4%
- នេសាទសមុទ្រ ៦,៤% និង
- Marine fisheries product increased 6.4%
- វារីវប្បកម្មមាន ២០,៥៣%
- Aquaculture product increased 20.53%

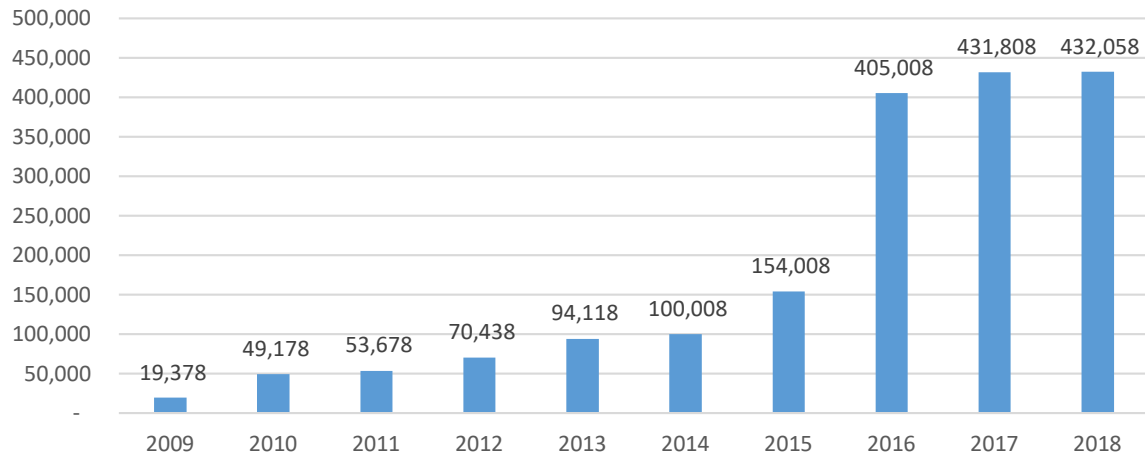
Changes in % by Year 2009-2018

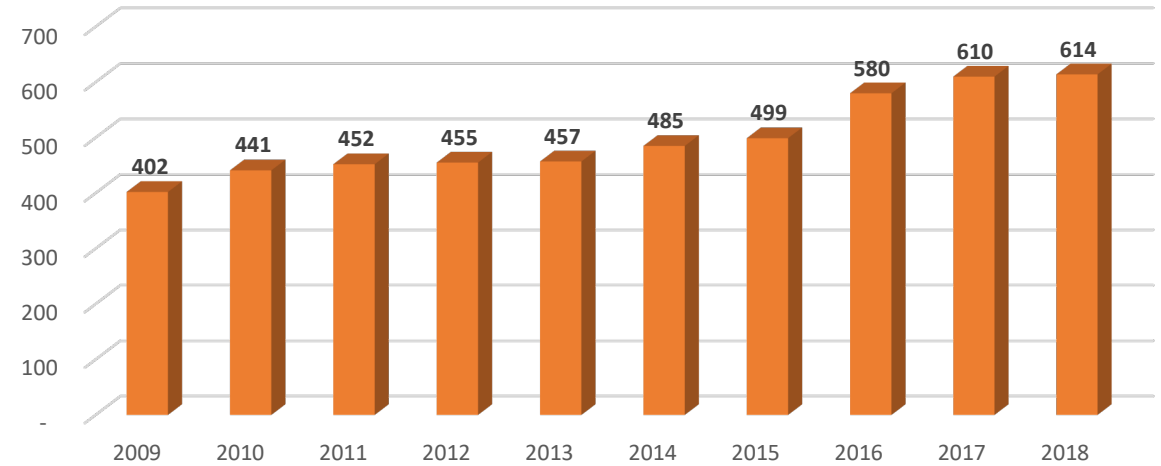
២. ស្ថានភាពនៃវិស័យកសិកម្ម១០ឆ្នាំកន្លងទៅ (General Situation of Agriculture Sector for Last 10 Years) ផ្នែកព្រៃឈើ (Forestry)

ការដាំឈើ (Reforestation) ha

(តួលេខបូកយោងពីឆ្នាំ២០០៩ ដល់ឆ្នាំ២០១៨)

សហគមន៍ព្រៃឈើ (Forestry Communities)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
សហគមន៍ព្រៃឈើ (Forestry Communities)	402	441	452	455	457	485	499	580	610	614
សហគមន៍ព្រៃឈើបានចុះបញ្ជី (Registered Forestry Communities)					345	364	404	404	464	484
%					75.5	75.1	81.0	69.7	76.1	78.8

- ផ្ទៃដីដាំឈើមានការប្រែប្រួលអាស្រ័យដោយលទ្ធភាពដាំដុះរបស់វិស័យឯកជន ពិសេសការដាំដោយក្រុមហ៊ុនសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច
- Reforestation area vary dependent on capacity of private reforestation, particularly the reforestation by Economic Land Concession (ELC)
- សហគមន៍ព្រៃឈើបានកើនពី៤០២សហគមន៍ដល់៦១៤សហគមន៍ និងបានគ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដីចំនួន ៥០៨.២០៧ហិ.ត
- Forestry community increased from 402 communities to 614 communities and covered 508.207 hectares

៤. បញ្ហាប្រឈម (Constraints)

- ផលិតភាពនៅមានកម្រិតទាប ការប្រកួតប្រជែងទីផ្សារនៃផលិតផលកសិកម្មនៅពុំទាន់ដោះស្រាយបានប្រសើរនៅឡើយ
- Low productivity and competitiveness of agricultural product remained challenges
- ចំណាកស្រុកនៃកម្លាំងពលកម្មកសិកម្មកាន់ទីក្រុង និងទីប្រជុំជនមាននិន្នាការកើនឡើងឥតឈប់ឈរ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការផលិតកម្មកសិកម្ម
- Migration of agricultural labor force to city and urban area is increasingly which affect to agricultural production
- ការផ្ទេរបច្ចេកទេសកសិកម្មទំនើប និងសមស្របដល់កសិករ នៅពុំទាន់បានគ្រប់គ្រាន់ស្រមតាមសេចក្តីត្រូវការជាស្តែងនៅឡើយ
- The transfer of appropriate and modern agricultural technology remained insufficiency to respond the actual needs
- កត្តាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាពិសេសគ្រោះរាំងស្ងួតបានវាយលុកមកលើផលិតកម្មដំណាំកសិកម្ម សត្វ និងជលផល
- The climate change, particularly the drought mostly affected to agriculture, livestock and fisheries production
- ការរីកលូតលាស់នៃវិស័យអចលនទ្រព្យ និងនគរូបនីយកម្ម បានធ្វើឱ្យដីកសិកម្មមួយចំនួនប្រែក្លាយទៅជាទីតាំងសំណង់ផ្ទះសំបែង រោងចក្រ សហគ្រាស ហើយកសិករម្ចាស់ដីមួយភាគធំបានប្តូរមុខរបរពីកសិកម្មទៅមុខរបរផ្សេងទៀតតាមជម្រើសដែលពេញចិត្ត
- The development of real estate sector and urbanization has shifted the agriculture land to the housing, factory and enterprise land, and farmer land owners changed their agriculture activities to the other activities
- សមត្ថភាពរបស់សហគមន៍កសិកម្មដែលបានបង្កើតក្នុងគោលបំណងដើម្បីបង្កើនអំណាចតម្លៃ ការទទួលបាននូវសេវាបច្ចេកទេស និងឥណទាន គឺត្រូវបានវាយតម្លៃថានៅមានកម្រិត
- The assessment of agricultural cooperatives revealed that the creation is for the purpose of price bargaining power, receiving technical service and access to credit still limited

៤. បញ្ហាប្រឈម (Constraints)

- ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្រែនៅពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់តាមតម្រូវការប្រើប្រាស់របស់កសិករនៅឡើយ
- Water supply for agricultural irrigation is still insufficient according to farmer's needs
- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រកសិកម្មដទៃទៀត ដូចជាផ្លូវកសិដ្ឋានដើម្បីសម្រួលការដឹកជញ្ជូនផលិតផលរបស់កសិករ ប្រព័ន្ធស្តុកទុក ឃ្នាំងសម្អាត ឃ្នាំងត្រជាក់ នៅមិនទាន់បង្កើតបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការធ្វើកសិ- ពាណិជ្ជកម្ម
- Other infrastructure supporting to agriculture such as access road to farm for product transportation, storage, drying and cool chain are limited for agri-business
- ផលិតកម្មសត្វនៅកម្ពុជាមានបម្រែបម្រួលកំណើនយឺត ដោយមានការលំបាកកន្លងមក និងការប្រឈមដូចជា ជំងឺឆ្លងរាតត្បាត និងកង្វះមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់លើការការពារនិងកម្ចាត់ ការប្រកួតប្រជែងនៃទីផ្សារសាច់សត្វ ដោយសារថ្លៃដើមផលិតកម្មខ្ពស់ ពិសេសថ្លៃចំណីសត្វ និងថ្នាំព្យាបាលសត្វជាដើម។
- Livestock production in Cambodia is still slow development due to high production cost, particularly animal feeding and medicine price
- ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ និងការនេសាទខុសច្បាប់នៅតែមានសកម្មភាព ទោះបីមានការបង្ក្រាបយ៉ាងណាក៏ដោយ
- The illegal logging and fishing is still exist, even taken combating measurement

៤. ទិដ្ឋភាពវិវឌ្ឍកសិកម្មឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០ (Agricultural Trend toward 2030)

- ការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ និងការបង្កើនការបញ្ជាទិញផលិតផលកសិកម្មទៅកាន់ទីផ្សារតំបន់
- The economic changing in the region and the increase of agricultural product purchasing at regional market
- ការកើនឡើងតម្រូវការប្រើប្រាស់ផលិតផលកសិកម្មមានគុណភាព សុវត្ថិភាព និងអាហារូបត្ថម្ភខ្ពស់
- The agricultural high quality, safety and nutritional product are increasingly used
- ការថយចុះកសិករខ្នាតតូចក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម និងការរីចម្រើនសហគ្រាសកសិកម្មជនបទ
- The decrease of small scale agricultural production and the increase of rural agricultural enterprise
- កម្លាំងពលកម្មកសិកម្មកាន់តែថយចុះ ដែលនាំឱ្យបង្កើនការផ្តល់សេវាកម្មយន្តបរិក្ខារកសិកម្ម
- The declining of agricultural labor force which increase of agricultural mechanization
- ការរីកលូតលាស់នៃបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្មទំនើប ប្រព័ន្ធខ្លីជីវិតលកសិកម្ម
- The expansion of modern agricultural technology and digital agriculture system (modernization, online agribusiness, ICT and remote sensor)
- ការថយចុះផ្ទៃដីផលិតកម្មក្នុងតំបន់នគរូបនីយកម្មរីកចម្រើន
- The decrease of agricultural land at some urbanizing area

ផ្នែកទី ២: ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

ចក្ខុវិស័យ Vision

“កសិកម្មកម្ពុជាជាកសិកម្មទំនើប មានលក្ខណៈ ប្រកួតប្រជែង បរិយាម័ន្ត គន្លឹះនៃការប្រែប្រួលអាសន្ន និងនិរន្តរភាព ដែលនាំដល់ការកើនឡើងប្រាក់ចំណូលគ្រួសារកសិករ វិបុលភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ ប្រជាពលរដ្ឋ”

“A modern Agriculture Sector which is competitive, inclusive, resilient and sustainable led to increase farmers’ income as well as the prosperity and wellbeing of the Cambodian people”

ផ្នែកទី ២៖ ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

“ផ្តល់សេវាកម្រិតខ្ពស់មានគុណភាពខ្ពស់ ប្រកបដោយលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកទេស បទដ្ឋានគតិយុត្ត និងគោលនយោបាយច្បាស់លាស់សម្រាប់បម្រើឱ្យការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មជាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាព”

“Provide high quality services with a sound scientific, technological and legislative & policy base for developing an efficient and sustainable Cambodian agriculture sector”

ផ្នែកទី២៖ ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ Development Goal

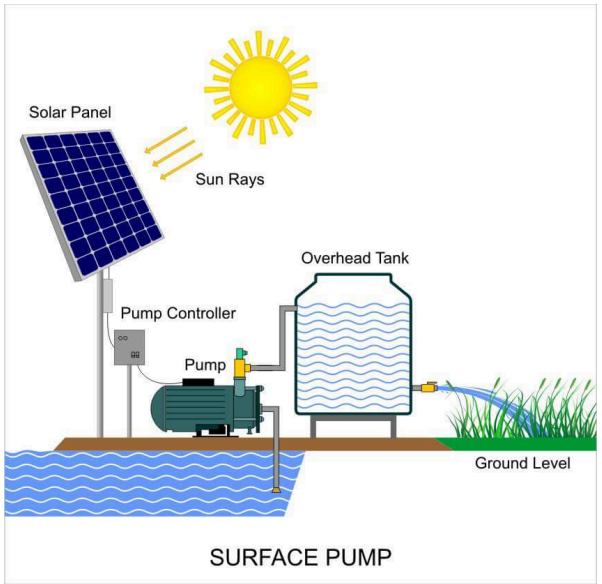
“ជំរុញកំណើនកសិកម្មប្រកបដោយការប្រកួតប្រជែង និងបរិយាប័ន្ន ផលិតផលមានគុណភាព សុវត្ថិភាព និងអាហារូបត្ថម្ភ ព្រមទាំងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងធនធានដី ព្រៃឈើ និងជល ផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព”

“Increase competitive and inclusive agricultural growth, high quality, safety & nutrition products and taking into account the sustainable use of land and ensuring sustainable fisheries and forestry resource management”

Green Water Management

Policy Focus:

1. Drip Irrigation System
2. Sprinkler Irrigation System
3. Solar Water Pumping
4. Rain Harvest

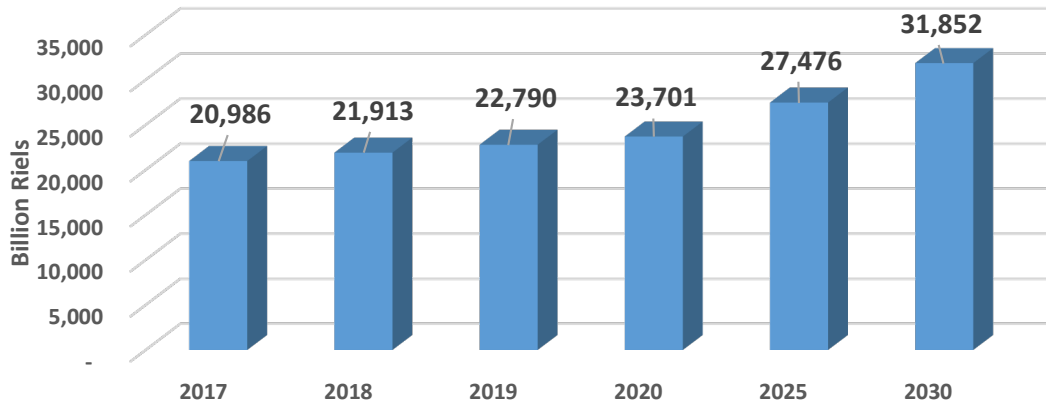

ផ្នែកទី២: ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

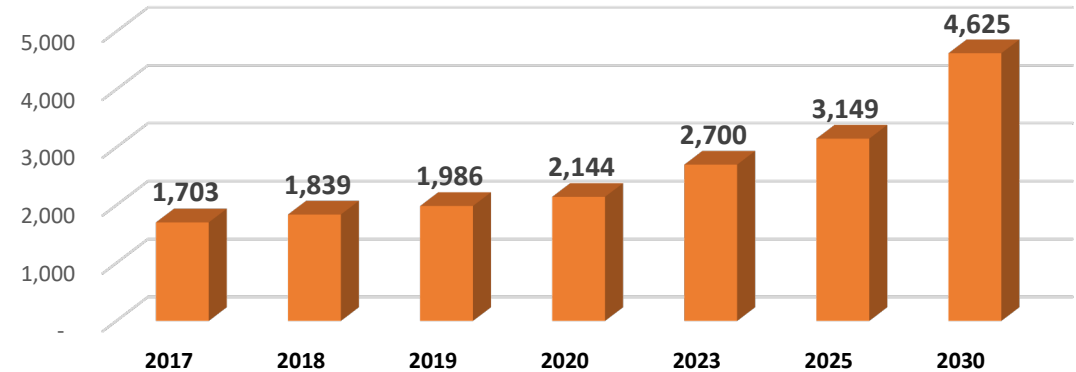
Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

សូចនាករគោលបំណង Goal Indicators

គម្លៃបន្ថែមសរុបកសិកម្ម
Projection of Gross Value Added for Agriculture, 2017-2030

ផលិតភាពពលកម្មកសិកម្ម
Agricultural Labor Productivity (\$/Labor)
(Agricultural GDP/Agricultural Labor Force)

- ✓ កំណើនតម្លៃបន្ថែមសរុបកសិកម្មមានប្រមាណ ៣-៤% ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំកន្លងមក
- ✓ Gross value added around 3-4% for last 10 years
- ✓ ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំខាងមុខ កំណើននេះត្រូវសម្រេចឱ្យបានយ៉ាងតិច៣%ក្នុងមួយឆ្នាំ
- ✓ This gross will be achieved at least 3% per annum for next 10 years
- ✓ តម្លៃបន្ថែមសរុបកសិកម្មកើនពី ២១.៩១ពាន់លានរៀលនៅឆ្នាំ២០១៨ ដល់ ៣១.៨៥២ពាន់លានរៀលនៅឆ្នាំ២០៣០
- ✓ Total gross value added increase from 21.91 billion riels in 2018 to 31.852 billion riels in 2030

- ✓ ផលិតភាពពលកម្មកសិកម្ម គឺជាផលធៀបរវាង ផ.ស.ស កសិកម្ម និងពលកម្មកសិកម្មសរុប (Agricultural labor productivity denominate GDP agriculture and agriculture labor)
- ✓ ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំកន្លងមក កំណើនផលិតភាពពលកម្មកសិកម្មមានប្រមាណ៤,៥%
- ✓ The agricultural labor productivity increased around 4.5% for last 10 years
- ✓ ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំខាងមុខ កំណើននេះត្រូវសម្រេចឱ្យបាន៧,៩%ក្នុងមួយឆ្នាំ
- ✓ This increase will be achieved 7.9 % per annum for next 10 years
- ✓ ផលិតភាពពលកម្មកសិកម្មកើនពី ១.៨៣៩ដុល្លារនៅឆ្នាំ២០១៨ ដល់ ៤.៦២៥ដុល្លារនៅឆ្នាំ២០៣០ (Agricultural labor productivity increase from USD1,839 in 2018 to USD 4,625 ion 2030)

ផ្នែកទី២: ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅ
យុទ្ធសាស្ត្រ
Strategic
Objectives

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១: លើកកម្ពស់ខ្លួនប្រចាំខ្លួនវារកំណើតកម្មកសិកម្មប្រកបដោយតារាងប្រកួតប្រជែង

(Strategic Objective-1: Enhance Competitiveness in Agricultural Value Chain)

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ២: បង្កើនការគាំទ្រហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកសិកម្ម និងការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្មកសិកម្ម

(Strategic Objective-2: Increase Agricultural Support and Agri-Business Facilitation)

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ៣: បង្កើនការគ្រប់គ្រងធនធានដី ព្រៃឈើ និងជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព

(Strategic Objective-3: Enhance Sustainable Management of Land, Forestry and Fisheries Resources)

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ៤: ពង្រឹងស្ថាប័ន បទដ្ឋានកតិយុត្ត និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស

(Strategic Objective-4: Strengthen Institution, Legislation, R&D and HRD)

ផ្នែកទី២៖ ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៖ លើកកម្ពស់ខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មកសិកម្មប្រកបដោយតារាងប្រកួតប្រជែង

Strategic Objective-1: Enhance competitiveness in agricultural value chain

យុទ្ធសាស្ត្រទី១.១៖ បង្កើនផលិតភាព និងផលចំណេញក្នុងខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មដំណាំ

(Strategy-1.1: Increase productivity and profitability in crop value chain: Seed Development, technologies, inputs, post-harvest technology, community development, contract farming, marketing ... For rice, maize, cassava, mung bean, cashews, fruit & vegetable, pepper as in Crop Master Plan 2030)

យុទ្ធសាស្ត្រទី១.២៖ បង្កើនផលិតភាព និងផលចំណេញក្នុងខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មកៅស៊ូ

(Strategy-1.2: Enhance productivity and profitability in natural rubber value chain: Clone, technologies, inputs, post-harvest technology, community development, contract farming, marketing ... For rubber

យុទ្ធសាស្ត្រទី១.៣៖ បង្កើនផលិតភាព និងផលចំណេញក្នុងខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មសត្វ

(Strategy-1.3: Increase productivity and profitability in livestock value chain: Breed, technology, feed, vaccination, meat control, livestock cooperatives, contract farming system, slaughterhouse, marketing ... As referred to 10 year strategy)

យុទ្ធសាស្ត្រទី១.៤៖ ជំរុញអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកកសិ-ឧស្សាហកម្ម

(Strategy-1.4: Promote agro-industry Development: Technology, agri-business clusters, contract farming, new product development, agri-SMEs, Agro-processing zones, market development etc. as referred to AI strategy)

យុទ្ធសាស្ត្រ
Strategic

ផ្នែកទី២: ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១: លើកកម្ពស់ខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មកសិកម្មតាមរយៈការបង្កើនតម្លៃ

Strategic Objective-1: Enhance competitiveness in agricultural value chain

សូចនាករគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ Indicators for Strategic Objective 1

សូចនាករ Indicators	ចំណុចដៅ ២០១៩ Target 2019	ចំណុចដៅ ២០២៣ Target 2023	ចំណុចដៅ ២០២៥ Target 2025	ចំណុចដៅ ២០៣០ Target 2030
១. តម្លៃបន្ថែមសរុបនៃផលិតផលដំណាំកសិកម្មកើន៣,១% ក្នុងមួយឆ្នាំ (Gross Value Added for Crops increased 3.1% per annum)	13,130 Billion riels	14,836 Billion riels	15,770 Billion riels	18.372 Billion riels
២. តម្លៃបន្ថែមសរុបនៃផលិតផលសត្វកើន២,៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ (Gross Value Added for Livestock increased 2.7% per annum)	2,502 Billion riels	2,784 Billion Riels	2,936 Billion riels	3,355 Billion riels
៣. អត្រា (%) នៃការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មកែច្នៃធៀបនឹងផលិតផលនាំចេញសរុប (% of processed agricultural product exportation compare with total export product)	7%	10%	12%	15%

ផ្នែកទី២: ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

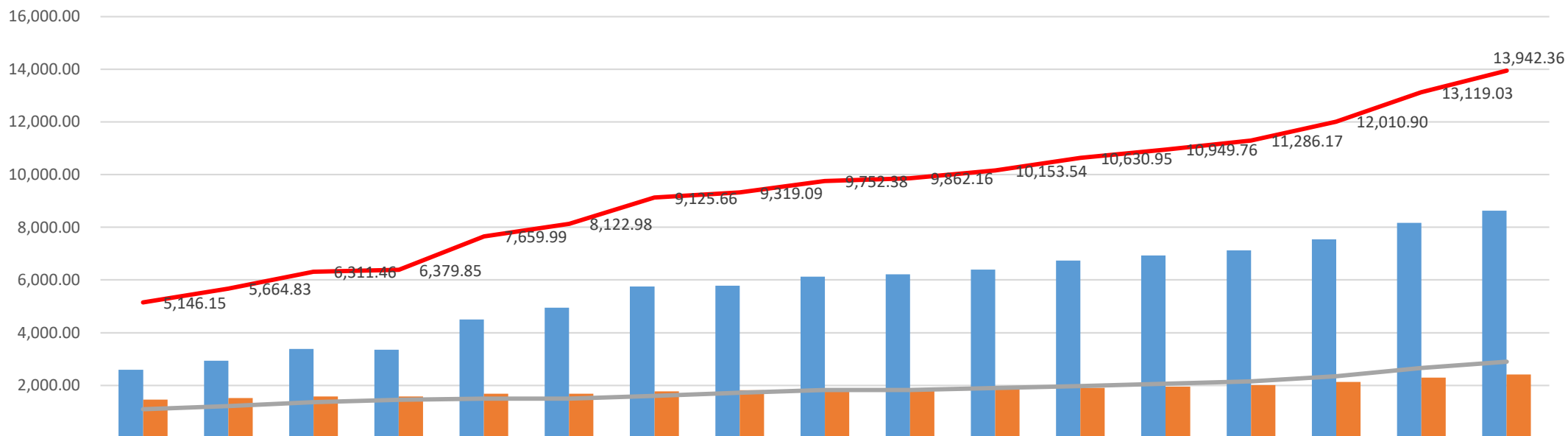
Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១: លើកកម្ពស់ខ្សែច្រវាក់តម្លៃកសិកម្មក្នុងវិស័យកសិកម្ម

Strategic Objective-1: Enhance competitiveness in agricultural value chain

សូចនាករយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗ
Indicators for Main Strategies

Agricultural Values (Million \$)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2028	2030
Crop Value (Million \$)	2,588.	2,930.	3,375.	3,352.	4,493.	4,941.	5,747.	5,786.	6,131.	6,218.	6,388.	6,740.	6,928.	7,123.	7,539.	8,166.	8,634.
Livestock Value (Million \$)	1,457.	1,518.	1,572.	1,571.	1,676.	1,677.	1,773.	1,819.	1,800.	1,827.	1,869.	1,912.	1,957.	2,008.	2,126.	2,287.	2,405.
Fisheries Value (Million \$)	1,100.	1,216.	1,364.	1,456.	1,490.	1,503.	1,604.	1,712.	1,820.	1,817.	1,895.	1,978.	2,064.	2,153.	2,345.	2,664.	2,902.
Total	5,146.	5,664.	6,311.	6,379.	7,659.	8,122.	9,125.	9,319.	9,752.	9,862.	10,153	10,630	10,949	11,286	12,010	13,119	13,942

■ Crop Value (Million \$)
 ■ Livestock Value (Million \$)
 — Fisheries Value (Million \$)
 — Total

ផ្នែកទី២៖ ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ២៖ បង្កើនការគាំទ្រហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកសិកម្ម និងការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្មកសិកម្ម

(Strategic Objective-2: Increase Agricultural Support and Agri-Business Facilitation)

យុទ្ធសាស្ត្រទី២.១៖ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រោងទ្រូបពកសិកម្ម

(Strategy-2.1: Enhance efficiency of irrigation management)

យុទ្ធសាស្ត្រទី២.២៖ ពង្រីកការតភ្ជាប់ផ្លូវកសិដ្ឋាន បណ្តាញអគ្គិសនី និងការដឹកជញ្ជូនផលិតផលកសិកម្ម

(Strategy-2.2: Increase farm road connection, electricity and transport for agricultural products:)

យុទ្ធសាស្ត្រទី២.៣៖ ពង្រឹងការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្មកសិកម្ម

(Strategy-2.3: Enhance agricultural trade facilitation: Logistic, One window service, Market Development, Trade Negotiation, E-services etc.)

ផ្នែកទី២៖ ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ២៖ បង្កើនការគាំទ្រហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកសិកម្ម និងការសម្រួលពាណិជ្ជកម្មកសិកម្ម
(Strategic Objective-2: Increase Agricultural Support and Agri-Business Facilitation)

	សូចនាករគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ Indicator	2019	2020	2025	2030
គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ Strategic Objective 2	អត្រា (%) នៃលទ្ធភាពស្រោចស្រពដំណាំស្រូវ (រដូវវស្សា និងប្រាំង) (% of wet and dry season irrigated)	55.27%	58.33%	59.22%	59.26%
	២. អត្រា (%) នៃសហគមន៍កសិកម្មទទួលបានការអនុគ្រោះថ្លៃអគ្គិសនី (៤៨០រៀល/kwh) (% Cooperatives received 480 Riels/kwh)	1%	5%	10%	20%
	៣. ប្រវែងផ្លូវជនបទតភ្ជាប់កសិដ្ឋាន (គ.ម) (យ៉ាងតិច ៥% នៃប្រវែងផ្លូវជនបទសរុប) (Length of connected farm roads- at least 5% of rural roads)	1,500 km	2,100 km	2,500 km	3,250 km

ផ្នែកទី២៖ ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ៣៖ បង្កើនការគ្រប់គ្រងធនធានដី ព្រៃឈើ និងជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព

Strategic Objective-3: Enhance Sustainable Management of Land, Forestry and Fisheries Resources)

យុទ្ធសាស្ត្រទី៣.១៖ លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើនិងសត្វព្រៃ
(*Strategy-3.1: Enhance management of forestry and wildlife resources:*)

- ✓ ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ Strengthening the implementation of Law on Forestry (Reduce offences)
- ✓ អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើ Forestry communities development
- ✓ ការដាំដើមឈើឡើងវិញ Reforestation: private cooperation partnership in the forestry stations, ELC etc.
- ✓ ???

យុទ្ធសាស្ត្រទី៣.៣៖ លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានដីកសិកម្ម
(*Strategy-3.1: Enhance management of Agricultural Land*)

- ✓ National Action Program for Land Degradation
- ✓ ????

យុទ្ធសាស្ត្រទី៣.២៖ លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល និងអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម
(*Strategy-3.2: Enhance management of fisheries resources and aquaculture development:*)

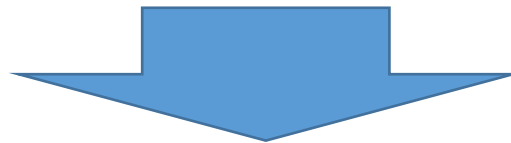
- ✓ ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ Strengthening the implementation of Law on Fisheries
- ✓ អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នេសាទ Fisheries communities development
- ✓ អភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម Aquaculture development
- ✓ ការអភិរក្សជលផល Fisheries conservation
- ✓ ការការពារព្រៃលិចទឹក Protect mangrove forest,
- ✓ Research and Development for Fisheries
- ✓ កាត់បន្ថយការនេសាទខុសច្បាប់ ក្តានុបាយការណ៍ និងក្តានុបាយការណ៍អន្តរជាតិ IUU fishing ????? National Action Plan for IUU Fishing

ផ្នែកទី២: ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ៣: បង្កើនការគ្រប់គ្រងធនធានដី ព្រៃឈើ និងជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព

Strategic Objective-3: Enhance Sustainable Management of Forestry and Fisheries Resources

ស្ថិតិសាស្ត្រគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ Indicators Strategic Objective	2019	2020	2025	2030
១. តម្លៃបន្ថែមសរុបនៃផលិតផលជលព្រៃឈើកើនឡើង ១,២% ក្នុងមួយឆ្នាំ (Gross Value Added for Forestry increased by 1.2% per year)	1,490 Billion riels	1,563 Billion riels	1,600 Billion riels	1,699 Billion riels
២. តម្លៃបន្ថែមសរុបនៃផលិតផលជលផលកើនឡើង ៤,៣% ក្នុងមួយឆ្នាំ (Gross Value Added for Fisheries increased by 4.3% per year)	5,493 Billion riels	6,500 Billion riels	7,072 Billion riels	8,729 Billion riels

ផ្នែកទី២: ផែនការមេវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០

Part 2: Agricultural Sector Master Plan 2030

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ៤: ពង្រឹងស្ថាប័ន បទដ្ឋានគតិយុត្ត និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស
(Strategic Objective-4: Strengthen Institution, Legislation and HRD)

យុទ្ធសាស្ត្រទី៤.១: លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន

(Strategy-4.1: Enhance institution management: structural reform, public financial reform, D&D, one single window service, etc. and referred HR Policy of MAFF)

យុទ្ធសាស្ត្រទី៤.២: ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងវិធានបទដ្ឋានគតិយុត្ត

(Strategy-4.2: Enact law and regulation implementation: New laws, Sub-Decree, Prakas, legislation enactment)

យុទ្ធសាស្ត្រទី៤.៣: លើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការអប់រំកសិកម្ម

(Strategy-4.3: Enhance human resource development: Agricultural education)

យុទ្ធសាស្ត្រទី៤.៤: បង្កើនសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម

(Strategy-4.4: Enhance technical capacity for R&D: Variety, breed, technology & innovation, technology transfer, feed, disease control & management, ...)

យុទ្ធសាស្ត្រ
Strategic

សូមអរគុណ

Thank you very much

អ្នកប្រើប្រាស់មានអាហារសុវត្ថិភាព សុខភាពល្អ ជីវិតរុងរឿង
Consumers have safe food, good health and prosperity

មានសមត្ថភាពផលិតខ្ពស់ លក្ខណៈ: ទំនើប
High capacity in modern production